

Finansdepartementet

Remissvar angående betänkande SOU 2019:68 Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat (dnr Fi2019/04318/BB)

Sammanfattning

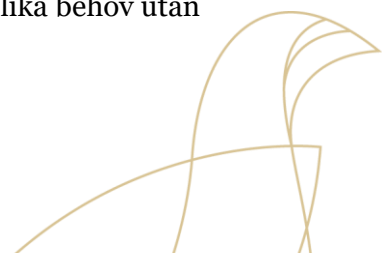
Vi instämmer i bedömningen att det finns behov av ökad förutsägbarhet och flexibilitet i BBR och i förslaget om att precisera ord och formuleringar, reglera vilka verifieringsmetoder som ska användas och att centrala begrepp definieras i BBR. Vi anser dock att förslaget om att ta bort hänvisningar till standarder och att minska användningen av allmänna råd inte automatiskt innebär en ökad förutsägbarhet och flexibilitet. Vi instämmer i förslaget om att delar av BBR bör regleras i PBF. Vi motsätter oss förslaget om att införa en byggkravsnämnd då den varken innebär förutsägbarhet eller tydlighet. Vi motsätter oss förslaget om att ta bort begreppen "ombyggnad" och "rum". Vi motsätter oss förslaget om att kontrollansvariga och certifierade sakkunniga tas bort. Istället bör det begränsas mer ingående vilka relationer dessa kan ha med byggherren och att certifieringsorganen gör en mer omfattande certifiering av dessa och deras kunskap. Vi instämmer i förslagen om att mer enhetligt utformade kontrollplaner behövs och att det bör utredas om prövning av tekniska egenskapskrav redan kan göras i bygglovet. Vi är tveksamma till förslaget om lägenhetsstorlekar mellan 16-35 kvm. Vi anser att betänkandet inte tar hänsyn till de lokala och geografiska förutsättningar som finns i Sverige. Dessutom bör regeringen beakta de stora skillnader som finns mellan olika byggherrar, byggnadstyper och byggmetoder.

Allmänna synpunkter

Betänkandet tar inte hänsyn till de stora skillnader som faktiskt finns mellan olika byggherrar och deras förkunskaper, de typer av byggnader som byggs och vilka byggmetoder som används.

Betänkandet tar inte hänsyn till de lokala och geografiska förutsättningar som finns i Sverige, vilket är en grundförutsättning för att överhuvudtaget kunna bygga säkra byggnader för människor att kunna leva i. Exempelvis, snölast och vindlast i Kiruna är inte densamma som i Stockholm.

Betänkandet fokuserar på industriellt och seriellt byggande men det blir motsägelsefullt då man skriver att man vill öka konkurrensen och variation. Att använda sig av seriellt byggande innebär i grunden en likformig - inte en varierad - utformning av bostäder. Istället bör man kanske fundera över hur man kan skapa bostäder som kan anpassas efter olika behov utan att låsa fast sig vid en viss typ av byggmetod.

9.2.1 Förslag för ökad förutsägbarhet och flexibilitet

Förslagen om att ord och formuleringar i BBR ska preciseras, att BBR ska reglera vilken verifieringsmetod som ska användas och att centrala begrepp definieras är bra strategier för att BBR: en ska kunna vara mer förutsägbar och flexibel.

Förslaget om att ta bort hänvisningar till standarder och att minska användningen av allmänna råd innebär inte automatiskt en ökad förutsägbarhet och flexibilitet. Skälen för detta är följande. Standarder ger förutsägbarhet kring vad som gäller men det är problematiskt att standarderna inte är gratis och att de inte finns med i BBR. De allmänna råden i BBR tillåter redan nya kreativa lösningar. De exempel som de allmänna råden innehåller är viktiga för att kunna förstå vad gränserna gäller för specifika bestämmelser. Att ta bort de allmänna råden gör det inte enklare för byggherren att visa på att det med andra sätt fortfarande uppfyller samhällets krav eller för kommunen att bedöma kvalitén på sagda alternativa tekniska lösning.

9.3.1 Delar av 3:2 i BBR bör istället regleras i PBF

BBR är politiska ställningstaganden och bör därför regleras i PBF för att skapa tydlighet kring det.

9.3.2 Förslag till nya föreskrifter i avsnitt 3:2 i BBR

Det är inte uppenbart om varför det är viktigt att ersätta begreppet ”rum” med ”utrymme”. Ordet ”utrymme” kan istället medföra en begreppsförvirring.

9.4.3 Byggkravsnämndens uppgifter

Att införa en byggkravsnämnd är problematiskt. Skälen till detta är följande. En byggkravsnämnd skapar inte en förutsägbar bygglovsprocess. För en sökande kan det leda till både en i tid längre som upplevd bygglovsprocess. Det blir märkligt att ha en myndighet som först kan godkänna tekniska lösningar för en byggnad men att det sedan i själva bygglovet i kommunen kan bli ett avslag om platsen inte är lämplig att bebygga. Det saknas en tydlighet om när och varför vissa ärenden blir utvalda till att tas upp i byggkravsnämnden, vilken handläggningstid som gäller samt vilka bedömningsgrunderna för ett beslut är. Det kan även uppstå förvirring kring myndighetens roll och gränser i relation till kommunens planmonopol och praxis i mark-och miljööverdomstolen.

9.4.2 Behov av enhetlig tillämpning och utveckling av praxis

Praxis från byggkravsnämnden innebär inte automatiskt att en enhetlig tillämpning av regelverket skapas. Skälen till detta är följande. Det skapar en oförutsägbarhet kring hur en kommun eller byggherre ska agera innan det finns någon praxis (det kan ta lång tid innan praxis finns) eller om vad som händer om aktuell praxis inte kan appliceras på ett ärende. Kommuner får då ingen hjälp med bedömningen i skarpa ärenden då det uppstår frågetecken kring alternativa lösningar från en byggherre. Det blir enbart en förskjutning av problemet; från att det idag handlar om att kunna säkerställa att en alternativ lösning fortfarande uppfyller kraven i BBR till att handla om huruvida praxis från byggkravsnämnden i praktiken går att tillämpa på andra ärenden.

Det är svårt att se vilken skillnad som finns mellan den praxis som ska skapas genom byggkravsnämnden och de befintliga ”allmänna råd” som finns i BBR idag. Praxis från byggkravsnämnden blir i praktiken nya ”allmänna råd” - det som betänkandet vill komma bort ifrån.

9.6 Borttagande av ombyggnad ur PBL

Ombyggnad är ett begrepp som behöver finnas kvar. Skälen till det är följande. Följdkraven har en viktig funktion vid stora förändringar av en befintlig byggnad, bland annat då det handlar om brandskyddet. Stora förändringar i ett befintligt flerbostadshus kan många gånger innebära att det i praktiken är en nybyggnad, och att i det läget inte behöva uppfylla de tekniska kraven som ställs på en nybyggnad blir då motsägelsefullt.

9.7.1 Avskaffande av certifierad sakkunnig

Certifierad sakkunnig bör finnas kvar. Skälen för detta är följande. Det finns ett behov av att ha en fristående expertfunktion i byggprocessen som fokuserar på specifika tekniska frågor. Betänkandet väljer att inte ge något förslag på hur en kommun istället ska kunna säkerställa att byggherrens byggnationer tekniskt sätt är godtagbara, speciellt om det handlar om brandskydd för flerbostadshus eller om kulturmiljöfrågor kring byggnader med höga kulturmiljövärden. Istället bör det begränsas mer ingående vilka relationer en certifierad sakkunnig kan ha med byggherren och att certifieringsorganen gör en mer omfattande certifiering av sakkunniga och deras kunskap.

9.7.2 Avskaffande av kontrollansvarig

Kontrollansvarig bör finnas kvar. Skälen för detta är följande. Det behövs en fristående funktion i byggprocessen som fokuserar på tekniska frågor. Det finns goda skäl till att kontrollansvarig en gång inrättades. Betänkandet väljer att inte ge något förslag på hur en kommun istället ska kunna säkerställa att byggherrens byggnationer tekniskt sätt är godtagbara. Det finns inga garantier på att en byggherre frivilligt anlitar en kontrollansvarig, och innebär att det ställs högre krav på en byggherres förkunskaper och goda vilja. Risken är stor att ansvaret skjuts över på kommunen att i praktiken biträda byggherren samtidigt som kommunen ska vara motpart i byggprocessen. Istället bör det begränsas mer ingående vilka relationer en kontrollansvarig kan ha med byggherren och att certifieringsorganen gör en mer omfattande certifiering av kontrollansvariga och deras kunskap.

9.7.4 Förtydligande av kontrollplaner

Det behövs mer enhetligt utformade kontrollplaner kring vad de bör innehålla. Det tydliggör både för byggherrar och kommuner om vad som är skäligt och relevant att ha med i en kontrollplan.

9.7.5 Utredda prövning av tekniska egenskapskrav

En mer effektiv bygglovsprocess kan skapas genom att pröva tekniska egenskapskrav som påverkar utformningen redan i bygglovsprövningen.

11.3.3 Konsekvenser för bostadsbyggandet

De föreslagna planlösningarna kring bostäder där lägenhetsstorlekar är emellan 16 – 35 kvm är problematiska. De föreslagna planlösningarna enligt figur 11.10 och figur 11.11 tillåter de boende att endast ha det minimala för sitt vardagsliv. Utrymmen kan upplevas som klaustrofobiska, speciellt om utsikt saknas. Då möblering inte kan lösas på olika och personliga sätt, blir resultatet standardiserade och inte anpassningsbara bostäder. Om målet är att bostäder ska kunna anpassas till en stor mängd människor med olika familjestrukturer - inte att människor ska anpassas till bostäder - så behövs variationer i bostadsutformningen.

I detta ärende har Miljö-och byggnämnden beslutat. Byggnadsinspektör Elisabet Stenlund har varit föredragande.